

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych

WYPADEK 2020/1620

UCHWAŁA

z dnia 18 maja 2021 r.

Rodzaj, typ statku powietrznego:	Samolot ultralekki, Aeroprakt 22LS
Znaki rozpoznawcze SP:	SP-SHOR
Data zdarzenia:	5 lipca 2020 r.
Miejsce zdarzenia:	Lądowisko Zator

Po rozpatrzeniu Raportu Końcowego z przeprowadzonego badania zdarzenia lotniczego przedstawionego przez Zespół Badawczy PKBWL, działając na podstawie art. 138 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (z późn. zm.) oraz §16 Rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie wypadków i incydentów lotniczych, Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych uznała, że:

1. Zdarzenie miało następujący przebieg:

W dniu 5 lipca 2020 r. w godzinach porannych na lądowisku Zator instruktor prowadził loty szkolne do uzyskania świadectwa kwalifikacji na samolocie ultralekkim Aeroprakt 22LS. Po przygotowaniu naziemnym do zaplanowanych ćwiczeń załoga wykonała przegląd przedlotowy samolotu i próbę silnika, a następnie rozpoczęła loty. Po wykonaniu pięciu lotów (w czasie 38 min) zrealizowane zostało ćwiczenie AI/7 (loty doskonalące po kręgu), które uczeń wykonał poprawnie. Następnie po wykonaniu lotów egzaminacyjnych instruktor podjął decyzję o dopuszczeniu ucznia do lotów samodzielnych.

Pierwszy lot uczeń wykonał poprawnie. Po zakończonym dobiegu pokołował do progu pasa i przygotował się do drugiego lotu. Po otrzymaniu zgody na start, przesunął dźwignię mocy na maksymalne obroty silnika, zwolnił hamulec i rozpoczął rozbieg. Po kilku sekundach w trakcie rozbiegu samolot zaczął zakręcać w lewo. Uczeń próbował skorygować kierunek rozbiegu wychylając ster kierunku w prawo i równocześnie usłyszał w słuchawkach polecenie wydane przez instruktora „dodaj prawej nogi”. Pomimo wychylonego steru kierunku w prawo samolot nadal zmieniał kierunek zbliżając się do pola kukurydzy graniczącego z lądowiskiem. Uczeń ponownie usłyszał komendę „prawy pedał”. Instruktor nie zdążył wydać polecenia przerwania startu. Po chwili na pełnej mocy samolot wjechał w kukurydzę

i po przejechaniu około 30 metrów wpadł do rowu, uderzył w jego skarpe i zatrzymał się.

Po zatrzymaniu się samolotu uczeń stwierdził, że silnik przestał pracować, wyłączył główny wyłącznik i (pomimo silnego bólu w plecach) samodzielnie opuściłabinę.

Na miejsce zdarzenia przybyła Policja i karetka pogotowia. Uczeń i nadzorujący lot instruktor poddali się badaniu alkomatem z wynikiem 0,00 mg/l. Następnie uczeń został przewieziony karetką pogotowia do szpitala, gdzie w trakcie badań stwierdzono u niego uraz kręgosłupa.

Na skutek zdarzenia samolot został znacznie uszkodzony.

2. Przyczyny zdarzenia:

- 1) Spóźniona reakcja ucznia na utratę kierunku spowodowaną działaniem momentu żyroskopowego pochodzącego od zespołu śmigło-silnik i odciążeniem przedniego koła w pierwszej fazie rozbiegu.**
- 2) Brak decyzji ucznia o przerwaniu startu.**

3. Okoliczności sprzyjające zaistnieniu zdarzenia lotniczego:

- 1) Brak komendy instruktora „przerwij start”.**
- 2) Wąski pas startowy.**

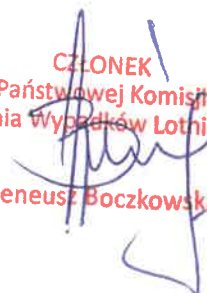
4. Komisja akceptuje następujące działania profilaktyczne zrealizowane przez użytkownika statku powietrznego:

- 1) W celu zapewnienia właściwego kontaktu przedniego koła z podłożem podmiot szkolący zalecił przy starcie przy starcie samolotu Aeroprakt 22LS, aby w pierwszej fazie rozbiegu utrzymywać drążek sterowy (wolant) w pozycji neutrum lub lekko od siebie co ułatwia utrzymanie kierunku.**
- 2) Podczas szkolenia starty samolotu na kierunku 25 odbywać się będą z miejsca w którym szerokość pasa startowego jest większa.**
- 3) Zdarzenie omawiane jest podczas szkolenia, uczestnicy zapoznają się z procedurą startu i ewentualnego jego przerwania w razie zaistnienia niebezpieczeństwa lub utraty kierunku podczas rozbiegu.**

5. Ponadto Komisja określa następujące zalecenia dotyczące bezpieczeństwa:

Nie określono.

Nadzorujący badanie

CZŁONEK
Państwowej Komisji
Badania Wypadków Lotniczych

Ireneusz Boczkowski

Przewodniczący Komisji

PRZEWODNICZĄCY
Państwowej Komisji
Badania Wypadków Lotniczych

Stanisław Trela